

थाहानगर: कृषि यान्त्रिकरणमा 'अब्बल'

थाहानगरमा कुन दल बलियो ?

◆ विकास संवाददाता

विकास संवाददाता

थाहानगर

मकवानपुरको थाहा नगरपालिका जिल्लाकै कृषि उत्पादनको हब मानिन्छ । कृषिमा यान्त्रिकरणको विस्तार नहुँदापनि थाहा नगरपालिका जिल्लाकै अब्बल थियो । गोरूबाट ठूलो फीट जोत्नु पर्ने बाध्यता किसानलाई थियो । पहिला अहिलेको जस्तो थरीथरीका ट्याक्टर थिएनन् । भएपनि किन सक्ने अवस्था किसानसँग हुँदैनथ्यो । तर, मुलुकमा संघीयता पश्चात बनेको थाहा नगरपालिकाले भने कृषि यान्त्रिकरणमा जोड दियो । थाहा नगर प्रमुख लवशेर विष्टले कृषि पेशा परम्परागत तरिकाबाट गोरू लगाएर दीगो नहुने भन्दै कृषि यान्त्रिकरणमा जोड दिएका हुन् ।

थाहानगरमा ट्याक्टरको सहायताले खेतबारी जोत्दै । फोटो: गणेश विष्ट

नगरपालिकाले सुरुवाती वर्षदेखि नै सहकारी, समूह र कृषि फर्ममार्फत कृषि यान्त्रिकरण वितरण गर्दै गोरू विस्थापन गर्ने योजना बनाएको थियो । योजनाअनुसार पाँच वर्षभित्र थाहा नगरको फौटमा गोरू देखिन छोडेको थाहा नगर प्रमुख विष्ट बताउँछन् । हिजो कृषिका लागि गोरू पाल्ने, गोरू जोत्ने परम्परा थियो भने अहिले गोरू विस्थापन गर्दै हाते ट्याक्टरले सहज रूपमा खेती लगाउन सक्ने वातावरण बनाइएको छ । दामन, पालुङ क्षेत्रमा त सबै ठाउँमा ट्याक्टरले नै जोतेर खेती हुने गरेको विष्टले बताए ।

सुर्का बारी भएका ठाउँहरूमा पनि हाते ट्याक्टरको प्रयोग गर्न नगरपालिकाले किसानलाई विभिन्न अनुदानहरू दिइएको छ । विवादी छर्ने भेसिन, हाते औजारहरू नगरपालिकाले अनुदानमा वितरण गर्दै आएको छ । पशुपालन र कृषिको क्षेत्रमा पनि धेरै काम गरेको नगर प्रमुख विष्टको भनाइ छ । थाहा नगरपालिका विशेष गरी कृषिको उर्वर भूमि मानिन्छ । यहाँ आलु उत्पादन अत्यन्तै राम्रो हुन्छ । पशुपालनको क्षेत्रको विकासका लागि पनि भैंसी पक्रेट क्षेत्र, गाई पक्रेट क्षेत्र घोषणा गरी पशुपालन प्रवर्द्धन गरिएको छ ।

नगरको वडा नम्बर १२ को जगडौँखामा गत वर्ष २५ प्रतिशत अनुदान र ५० प्रतिशत सहूलियत ऋणमा २० वटा भैंसी वितरण गरिएको थियो । अहिले त्यहाँका किसानहरू भैंसी पालेर आम्दानी

लिन थालेका छन् । त्यहाँ विस्थान केन्द्र पनि स्थापनाको तयारी छ । बजारसम्म दूध ल्याउनका लागि अटोको समेत व्यवस्था नगरपालिकाले गरिदिएको छ । दूध बिक्री नभएमा घरमै मिठाई बनाउनका लागि मिठाईको तालिम दिने योजना पनि नगरपालिकाले बनाएको छ ।

कृषि उपज उत्पादनबाट यस क्षेत्रका बासिन्दाको जीवनस्तर उकासिएको छ । यहाँको काउली, आलु, मुला, खुर्सानी प्रख्यात छ । कृषि बाटै समृद्धि खोज्ने अभियान बनाएको थाहा नगरले पाँच वर्ष कृषि क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिएर काम गरेको देखिन्छ । थाहा नगरपालिकामा हुने कृषि उत्पादन मकवानपुरमा मात्रै नभएर काठमाडौँ लगायतका धेरै ठाउँमा समेत पुग्ने गरेको छ । काठमाडौँमा पुग्ने काउली र आलू लगायतको अधिकांश तरकारी थाहा नगरपालिकाकै उत्पादन हुने गर्दछ । तरकारीमा काठमाडौँको लाइफलाइन थाहा नै हो ।

चिसो र उर्वरभूमि रहेको सो क्षेत्रमा पछिल्लो पाँच वर्ष यता कृषि उत्पादनले थप प्राथमिकता पाएको छ । स्थानीय निकायबाट स्थानीय तह हुँदै बनेको थाहा नगरपालिकामा जनप्रतिनिधिहरू आएपछि कृषि उत्पादनले प्राथमिकता पाएको हो । नगरपालिकाले जिल्लाको पुर्वी क्षेत्रलाई

कृषि उत्पादनलाई बढाएको मात्रै छैन कृषिमा व्यावसायिकरण गर्दै किसानहरूलाई आत्मनिर्भर समेत बनाएको छ । थाहा नगरपालिकाले सो क्षेत्रका बासिन्दालाई कृषिमा आकर्षित गर्दै उत्पादन बढाउन पाँच वर्षमा विभिन्न प्रकारका कृषि कार्यक्रम गरेको छ ।

थाहा नगरपालिकाको कृषि शाखा प्रमुख सञ्जय तिवारीको अनुसार पछिल्लो पाँच वर्षमा नगरपालिकाले किसानहरूलाई प्रशस्त अनुदान वितरण गरेको छ । काउली र आलू लगायतको तरकारी उत्पादनमा प्रख्यात रहेको उक्त क्षेत्रमा काउलीको उत्पादन बढाउन थाहा नगरपालिकाले बायोटिन कृषि चुन वितरण गर्दै आएको छ । बायोटिन कृषि चुनले अझै माटोलाई सुधार्ने काम गर्नुको साथै काउलीको जरागाँ गाँठा लाग्नबाट जोगाउने गर्छ ।

त्यसैले नगरपालिकाले काउलीको उत्पादनलाई बढाउन विगत पाँच वर्षदेखि बायोटिन कृषि चुन वितरण गर्दै आएको कृषि शाखा प्रमुख तिवारीको भनाइ छ । उनले सुरुवातमा नगरपालिकाले वर्षेनी एक सय किलो वितरण गर्दै आएको उक्त चुन अहिले वर्षेनी २३ सय किलोसम्म वितरण गर्न गरेको छ । पाँच वर्षमा अत्याधिक माग बढेको उक्त चुन

नगरपालिकाले ७५ प्रतिशत अनुदानमा किसानहरूलाई वितरण गर्दै आएको छ । चुनको प्रयोग बढाएसँगै थाहा नगरपालिकाको माटोको उर्वर क्षमता बढेर काउलीको उत्पादन पनि बढेको उनले जानकारी दिए । उनको अनुसरण नगरपालिकाले कृषकलाई गतवर्षदेखि व्यावसायिकरणतर्फ उन्मुख गरेको छ । उत्तरी मकवानपुरका किसानहरूलाई व्यावसायिक बनाउन नगरपालिकाले टनेल समेत निर्माण गरिदिएको छ । तिवारीले ५१ जनालाई ५०० वर्गमिटरको बाँसको टनेल बनाएर ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरेको बताए ।

त्यस्तैगरि चालू आर्थिक वर्षमा पनि नगरपालिकाले ५० जनालाई ५०० वर्गमिटरको र ३० जनालाई एक हजार वर्गमिटरको टनेल निर्माण गरेर वितरण गरेको छ । मन्डि कृषि आधुनिकरण परियोजना अन्तर्गत १२/१२ लाख रूपैयाँमा तीनवटा आलूको पक्रेट क्षेत्र समेत बनाएको तिवारीले जानकारी दिए । पक्रेट क्षेत्रमा बीउ, मिनिटिलिटर, विषादीको सामाग्रीको साथै विवादी छर्ने उपकरण पनि वितरण गरेको छ । नगरपालिकाले पिपिएस आलू बीउ उत्पादन कार्यक्रमअन्तर्गत १० हजार दाना आलू वितरण गरेको छ ।

नगरपालिकाले वितरण गरेको १० हजार आलूको दानाबाट ४ किन्टल ६ किलो आलू उत्पादन भएको कृषि शाखा प्रमुख तिवारीले बताए । उनले चालू आर्थिक वर्षमा पनि ३ हेक्टर क्षेत्रफलमा आलू उत्पादन कार्यक्रमको लागि नगरपालिकाले दुई लाख रूपैयाँ खर्चिएको बताए ।

थाहा नगरपालिकाको मेयर लवशेर विष्टले पछिल्लो पाँच वर्षमा नगरपालिकालाई व्यावसायिक कृषिमा रूपान्तरण गर्न आफूहरूले धेरै काम गरेको बताए । उनले थाहा नगरमा तरकारी उत्पादनलाई बढाईसकेपछि त्यसको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पर्ने चिस्थान केन्द्र समेत नगरपालिकाले निर्माण गरेको बताए । हामिले थाहा नगरको तरकारी उत्पादनलाई बढायौ । तर उत्पादन बढेपछि यसको व्यवस्थापनको लागि चिस्थान केन्द्र पनि आवश्यक पर्ने भएपछि हामिले त्यो निर्माण

मकवानपुर थाहा नगरपालिकामा कुन राजनीतिक दल कति बलियो भन्ने सर्वत्र चर्चा शुरु भएको छ । निर्वाचन आयोगको कार्यतालिका अनुसार ११ र १२ वैशाखमा राजनीतिक दलहरूले मनोनयन दर्ता गरेसँगै यो विषयले चर्चा पाएको हो ।

विसं २०७४ सालमा सम्बन्धित पार्टीका वडा अध्यक्षहरूले पाएको मतलाई आधार मान्ने हो भने थाहानगरमा नेकपा एमाले पहिलो पार्टीको रूपमा स्थापित भएको देखिन्छ । नेकपा एमालेले

०७४ को मत समिक्षा

थाहानगरका १२ वटै वडा अध्यक्षहरूले कुल ६ हजार ७६३ मत पाएका थिए । प्रमुख र नेपाली काँग्रेसबाट ७ हजार ६८३ मत पाएको थियो भने नेपाली काँग्रेसले ३ हजार ९ सय ४८ मत पाएको छ ।

तत्कालिन माओवादी केन्द्र र नेपाली काँग्रेसबीच चुनावी गठबन्धन भएको थाहामा ०७४ सालमा नेकपा माओवादी केन्द्रबाट ९ हजार ९१ मतसहित नगर प्रमुख र नेपाली काँग्रेसबाट ७ हजार ३०७ मतसहित उपप्रमुख विजयी भएका थिए । यस स्थानीय तह निर्वाचनमा पनि ति दुई दलबीच चुनावी तालमेल भएको छ ।

ठिकनो मतान्तरमा थिए उपप्रमुख

विसं २०७४ सालको निर्वाचनमा पनि नेपाली काँग्रेसकै उपमेयरको उमेदवार विजयी भएका थिए । काँग्रेस उमेदवारले ७ हजार ३०५, एमाले उमेदवारले ६ हजार ७५५, राप्रपाको उमेदवार राममाया लामा (छुम्पे)ले ८९७, राजमोकी शोभा गोपालीले २३९ र संघीय समाजवादी फोरम नेपालका उमेदवार तारालाल श्रेष्ठले १३७ मत पाएका थिए ।

अधिल्लो निर्वाचनमा भन्दा यस निर्वाचनमा आकर्षण घटेको छ । उमेदवार संख्या ५ बाट ३ जनामा सीमित भएको छ ।

यस पटक थाहानगरमा नेकपा एमालेको तर्फबाट कल्पना बलामी, सत्ता गठबन्धनको तर्फबाट नेपाली काँग्रेसका भरत गोपाली र राप्रपाको तर्फबाट नतिन रायमाफ्नीले उमेदवारी दर्ता गराएका छन् ।

बाँकी पृष्ठ ४ मा

चुनावको चहलपहलले फस्टाउँदै होटल व्यवसाय

◆ विकास संवाददाता

यही वैशाख ३० गतेको चुनावले मकवानपुरका साना होटल व्यवसाय निकै फस्टाएको छ। चुनावले हेटौंडाका ठुला होटलमा खासै उत्साह छैन। मकवानपुरको दश बटै स्थानीय तहका साना होटलको व्यापार निकै बढेको छ। निर्वाचनले अर्थतन्त्र चलायमान बनाउँछ, यसो भन्दै गर्दा कोरोना भाइरसको महामारीले लामो समय थला परेका होटल व्यवसायी खुसी हुनुपर्ने थियो। तर, निर्वाचन नजिकिँदै गर्दा ठुला होटल व्यवसायीमा उत्साह भने छैन। तर, स्थानीय क्षेत्रमा लज र सनना होटलहरूमा भने चहलपहल बढ्न थालेको छ।

हिजोआज हेटौंडाका होटलहरूमा निकै चहलपहल बढेको छ। आमदानी पनि उतिकै छ। तर, यहाँका ठुला होटलमा खासै उत्साह छैन। साना होटलको व्यापार बढेको स्वयं व्यवसायीहरू बताउँछन्। निर्वाचनमा ट्रेड युनियनका माध्यमबाट मजदुरको प्रयोग बढी हुन्छ। यस्तो प्रवृत्ति पछिल्लो दिनमा भने केही घटेको अनुभव व्यवसायीको छ।

निर्वाचनको समयमा मजदुरले काम नगर्दा व्यवसायमा पर्ने प्रभावले समेत ठुला होटल व्यवसायीहरू निर्वाचनमा समस्या हुने गरेको अनुभव गर्छन्। निर्वाचनले आतिथ्य सेवाको अर्को पाटो खानपिन र ग्रामिण भेगका साना होटलहरूमा भने व्यवसाय बढाउँछ। अनौपचारिक अर्थतन्त्र बढी चलायमान हुने यस समयमा ग्रामिण भेगमा खुलेका होटल तथा लजमा गतिविधि बढ्छ। होटल संघ नेपाल (हान)का प्रथम

उपाध्यक्ष विनायक शाहका अनुसार निर्वाचनले ठुला होटलमा उत्साह ल्याउँदैन। यस्तो ट्रेण्ड दक्षिण एसियाली भेगका धेरै जसो मुलुकमा देखिन्छ। उनका अनुसार निर्वाचन भन्नासाथ यो भेगमा हिसात्मक घटना बढी हुन्छन् भन्ने मान्यता छ।

त्यहाँको विजनेस पनि बढ्छ। तर, त्यो व्यवसाय औपचारिक प्रणालीमा आवद्ध नभएका कारण अर्थतन्त्रको प्रभाव फति हुन्छ भन्न सक्ने स्थिति भने हुँदैन। यसले स्थानीय उत्पादनको खपत बढ्ने हुँदा ग्रामिण अर्थतन्त्रमा सकारात्मक प्रभाव भने पर्ने छ।

खासगरी राजमार्गमा यात्रु सामान्य अवस्थामा बढ्ने भएकाले ती भेगमा रहेका रेस्टुरेन्ट तथा खाजा घरले भने राम्रो व्यापार गर्ने उनले बताए। कोरोना महामारी कम भएसँगै खुलेको पर्यटकीय बजारका कारण समग्रमा होटलमा पाहुना भने बढ्ने क्रममा छन्। केही समय अगाडी पर्वतारोहणमा आएका विदेशका कारण भरिएका होटलका कोठामा अहिले भारतीय पर्यटकको बाहुल्य बढी छ।

चर्को गर्मी खेपिरहेको भारतबाट मध्यमवर्गीय परिवारहरूले घुमफिरका लागि नेपाल आउने गर्छन्। नेपाल र भारत तबीच भिसा आवश्यक नपर्ने र कोभिड प्रोटोकलहरूसमेत खुला भएका कारण होटलको अक्कुपेन्सी बढाउन भारतीय पर्यटकले ठूलो भूमिका खेलेको उपाध्यक्ष शाहले बताए।

उनका अनुसार वायुसेवा कम्पनीले भारतका विभिन्न शहरबाट काठमाडौं उडानको संख्या बढाएसँगै अहिले पर्यटन मात्रामा भारतीय पर्यटक नेपाल आइरहेका छन्।

नेतृत्वमा कृषिमा धेरै काम भएको भएपनि पछिल्लो समय थाहा नगरमा सिँचाईको अभाव भएको बताए। उनले खोलाहरू सुक्दै गएको हुनाले किसानहरूलाई उत्पादन गर्न सिँचाईको अभाव भएको उनको भनाई छ।

उनले डिप बोर्डबाट सामुहिक रूपमा खेती गर्न प्रवन्ध मिलाउन आवश्यक रहेको पनि औल्याए। विष्टले नगर पालिकामा अर्भ केहि मात्रामा बाँफो जमिनको परिक्षण गरेर बाली लगाउनुपर्नेमा समेत जोड दिए। उनले कोरोनाको कारण आफूलाई सो काम गर्न नपाएको भन्दै बाँफो जमिनको प्रकृतिअनुसार बाली लगाएर उत्पादनको वृद्धि गर्नुपर्ने जिकिर गरे।

यो गर्मीको समयमा आगालगीबाट जोगाउन आगोजन्य वस्तुको सुरक्षित प्रयोग गरौं। - विकास खबरपत्रिका

२ नम्बर वडा जनप्रतिनीधि विहिन

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुर थाहा नगरपालिका वडा नम्बर २ जनप्रतिनीधि विहिन भएको छ।

वडा नम्बर २ का वडा अध्यक्ष गुप्त बहादुर कार्की, सदस्यहरू बमबहादुर सिन्धान, जानुका ढकाल, विष्णु बहादुर थापा र सिर्जना विकले राजिनामा दिएपछि वडा नम्बर २ जनप्रतिनीधि विहिन भएको हो।

जनप्रतिनीधि विहिन भएपछि त्यस्तो अवस्थामा स्थानीय सरकार संचालन ऐनको दफा ११६ बमोजिम पालिकाका कुनै एक कर्मचारीलाई वडाध्यक्षको कामकाज गर्न तोक्न सकिने व्यवस्था रहेको छ।

अब, साताको २ दिन विदा

◆ विकास संवाददाता

मन्त्रिपरिषद्को १३ वैशाखमा बसेको बैठकले साताको दुई अर्थात शनिवार र आइतबार विदा दिने निर्णय गरेको छ। आगामी जेठ १ गतेदेखि लागू हुने गरी सातामा दुई दिन विदा दिएको हो।

अब जेठ १ गतेदेखि भने बिहान साढे साँढे ९ गतेदेखि बेलुका साढे ५ बजेसम्म कार्यालय समय तय गरिएको छ। नेपाल आयल निगमको प्रस्तावमा सरकारले इन्धन खर्च कटौती गर्न भन्दै सातामा दुई दिन सरकारी कार्यालय बन्द गर्ने निर्णय गरेको छ। विदेशी मुद्राको बचत बढाउन इन्धन आयातमा कमी ल्याउने उद्देश्यले उक्त निर्णय गरिएको सरकारी भनाई छ।

सरकारले सातामा दुइ दिन विदा दिनुको कारण भने, अर्थतन्त्र जोखिममा परेकालाई कारण अगाडि सारिएको छ। इन्धन खरिदमै ठूलो रकम विदेशिने भए पछि इन्धनमा हुने खपत घटाउनका लागि सातामा दुई दिन विदा दिने निर्णय सरकारले गरेको हो। पछिल्लो समय विदेशी मुद्राको सञ्चिति घट्ने र शोधान्तर घाटा बढ्दा अर्थतन्त्र थप जोखिममा पुग्ने बाटोमा छ। यसैले सार्वजनिक विदा बढ्दा सरकारको खर्चसमेत कम हुने दाबी सरकारको छ। यस्का अलवा सरकारले आर्जेदेखि विभिन्न दश प्रकारका विलासी वस्तुको सामान आयातमा समेत कडाइ गरेको छ। यसले विदेशी विनिमय सञ्चिति बढ्ने विश्वास सरकारले गरेको छ।

यो वर्षको जेठ १ गते आइतबार परेको छ। त्यसैले त्यो दिन नयाँ निर्णयअनुसार स्वतः विदा हुने भएको छ। त्यस अघि समेत वैशाख ३० गते स्थानीय तहको निर्वाचन भएकाले सरकारले मुलुकभर विदा दिँदछ। वैशाख ३१ गते शनिवार सार्वजनिक विदा छँदैछ। जेठ २ गते बुद्ध जयन्ती तथा बुद्ध पूर्णिमाको सार्वजनिक विदा दिने निर्णय यसअघि राजपत्रमा प्रकाशित भइसकेको छ।

वडाध्यक्षको उमेद्वारमा जनजातिलाई प्राथमिकता

◆ विकास संवाददाता

नेकपा माओवादी केन्द्र थाहानगरले वडा अध्यक्षको उमेद्वार छनोट गर्दा अधिकांश जनजातिलाई प्राथमिकता दिएको छ। करिब ७० प्रतिशत भन्दा बढि जनजातिको बसोबास रहेको थाहानगरमा कुल अध्यक्ष उमेद्वारको ८३३ प्रतिशत अध्यक्षको उमेद्वार जाजाति रहेका छन्।

माओवादीले १२ वटा वडा मध्ये १० वटा वडामा अध्यक्ष पदमा जनजाति उमेद्वार उठाउने निर्णय गरेको हो। वडा नम्बर ३ र ८ मा बाहेक सबैमा जनजाति उमेद्वार उठाउने निर्णय गरेको हो। जनजाति अधिकारका क्षेत्रका

जानकारहरूले नकपा माओवादी थाहानगरको निर्णयलाई सकारात्मक भन्दै निर्णयको स्वागत गरेका छन्।

यद्यपि थाहानगरका मुख्य तीन दलले महिला अध्यक्षमा भने कुनै दलले यो समाचार तयार पार्दा सम्म उमेद्वार बनाउने निर्णय नगरेको थाहा भएको छ।

रायमाभीको बदला रायमाभी, एमाले विरुद्ध तालमेल

◆ विकास संवाददाता

नेकपा माओवादी केन्द्रको लाल किल्ला भनिदै आएको मकवानपुर थाहा नगरपालिकाको वडा नम्बर ३ मा उक्त पार्टी आफू कमजोर भएको आन्तरिक विश्लेषण छ। मकवानपुरका पालिकाको प्रमुख/अध्यक्ष, उपप्रमुख/उपाध्यक्ष भागबण्डा लगाएको सत्ता गठबन्धनले वडा नम्बर ३ मा अध्यक्षदेखि सदस्यसम्मको पदमा तालमेल गर्ने तयारी भएको छ।

नेकपा एमाले विरुद्धको सत्ता गठबन्धनको तालमेललाई थाहा नगरपालिकाको वडा नम्बर ३ मा मसिनो ढंगले कार्यान्वयन गर्ने माओवादीले, कौंभिस र राष्ट्रिय जनमोर्चा सहितको तालमेलको योजना बनाएको भएपनि अन्ततः कौंभिस र राष्ट्रिय जनमोर्चाबीच मात्र चुनावी तालमेल भएको छ। त्यसोतः नेकपा एमालेले वडा अध्यक्ष पदमा सुजन

रायमाभीलाई अघि सार्ने विकसित माओवादीले रणनीतिक उमेद्वारका रूपमा हिरेन्द्र रायमाभीलाई उमेद्वार बनाउने निर्णय गरेको हो। ३ नम्बर वडामा रायमाभीहरूको मात्र ५ दर्जन बढि घरघुरी रहेको छ।

माओवादीले नेता लक्ष्मण विष्ट र राजीव कुमार स्याङ्तानलाई थाती राख्दै रायमाभीलाई उमेद्वार सिफारिस गरेको हो। यद्यपि विष्ट र स्याङ्तान पनि प्रभावशाली माओवादी नेता हुन्।

रायमाभी अखिल क्रान्तिकारीका पुर्व जिल्ला अध्यक्ष हुन भने थाहा माओवादी केन्द्र ३ नम्बर वडा अध्यक्ष तथा वाइसीएल जिल्ला सदस्य हुन्। २०५६ सालदेखि तत्कालीन जनमोर्चा नेपालको विद्यार्थी संघठान तथा इन्ड्रेणी सांस्कृतिक समाजबाट राजनिती यात्रा सुरु गरेका थिए।

केसीको वडा अध्यक्षमा स्वतन्त्र उमेद्वारी दर्ता

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुर थाहा नगरपालिकाका वडा नम्बर ४ का विनोद केसीले स्वतन्त्र उमेद्वारी दर्ता गरेका छन्। उनले भने- 'पार्टीमा आफूले गरेको योगदानको मुल्याङ्कन गरेन म स्वतन्त्र रूपमा वडा अध्यक्षमा उठ्छु।'

यसअघि नेकपा माओवादी केन्द्र थाहानगरको सचिवालय सदस्य तथा थाहा ४ नम्बर इन्चार्ज समेत रहेका केसी अधिवेशन पश्चात् पार्टी सदस्य मात्र छन्। वि.सं. २०५१ सालदेखि तत्कालिन जनमोर्चाबाट राजनीतिक यात्रा थालेका केसी पूर्व विद्यार्थी नेता समेत हुन्।

उनले भने- 'पार्टी भित्र मेरो मुल्याङ्कन भएन, त्यसैले उमेद्वारी हो, समाचार ढुक्कले लेख्नुस्।'

अब हामै थाहानगरको ओखरबजारमै छपाईको युगशुरु

फ्लेक्स प्रिन्ट

काठमाण्डौं, हेटौंडा धाउने पर्देन...

अत्याधुनिक नयाँ मेसीनद्वारा १ घण्टा भित्र बोर्ड,र्यानर तयार

AARAV creation
ARABIC/MAJHEX PRINTING/PHOTOGRAPHY
Thaha-1, Okharbazar, 9555068340/9802068340

हाम्रा अन्य सेवाहरू

- फ्लेक्स प्रिन्ट (र्यानर/साइजबोर्ड)
- होर्डिङ बोर्ड/स्टिकर प्रिन्ट/
- फ्लेक्स फोटो/गायाको चिजो तयारी
- प्रमाण-पत्र/कदर-पत्र/प्रशंसा पत्र तयारी
- कार्यक्रमको व्याच तयारी
- विभिन्न डिजाइनका फ्रेमिङ
- फोटो स्टुडियो/पि.भि.सी. कार्ड

9855068340/9802068340

थाहा नगरलाई उत्कृष्ट बनाए, दोहोरिन चाहने

मकवानपुरको थाहा नगरपालिका पर्यकीय नगरका रूपमा परिचित छ । २०७४ सालको निर्वाचनमा मेयर विजयी भएका लवशेर विष्टले आसन्न स्थानीय निर्वाचनमा पुनः उम्मेदवार हुने आकांक्षा राखेनन् । जिल्लाको १० स्थानीय तहमध्ये थाहा नगरको (नगर प्रमुख) मेयर मात्रै यस्ता देखिए जसले एक वर्ष अघिबाटै आफूले यो पदमा नवोद्धारार्थने घोषणा गरे र अन्तिमसम्म टिकटको दाबी नै गरेनन् । जिल्ला समन्वय समिति मकवानपुरबाट २०७५/०७६ मा थाहा नगरपालिका बेलुजु फर्स्योटमा उत्कृष्ट भएर पुरस्कृत भयो । यसैगरी २०७७/०७८ मा प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगले गरेको कार्यसम्पादन मूल्यांकनमा पनि थाहा नगरपालिका उत्कृष्ट भयो । स्थानीय तह निर्वाचन निजिकिँदो छ । अब आउने जनप्रतिनिधिहरूले कसरी काम गर्नुपर्ने ? स्थानीय तहलाई उत्कृष्ट बनाउन के गर्नुपर्ने रहेछ ? थाहा नगरका मेयर लवशेर विष्टसँग गरेको कुराकानी :

सबैजसो बहालवालाहरूले सोही पदमा दोहोरिने आकांक्षा राख्दा तपाईं किन ब्याक हुनुभएको ?
हो, मेरो दोहोर्नुको आकांक्षा रहन । जनप्रतिनिधिहरूले यदि निष्ठापूर्वक काम गर्छन् भने यो स्वयंसेवा हो, यसमा आम्दानी हैन खर्च हुन्छ सेवामा लगानी गरेको सम्झेर काममा खट्नुपर्छ । जनप्रतिनिधि बन्ननु अत्यन्तै गाह्रो काम हो । यसमा समयको पाबन्दी हुँदैन २४ सै घण्टा खट्नुपर्छ । दिनरात सौभविहान जुनसुकै बेला जहाँसुकै पुग्नुपर्ने हुन्छ । समस्या र चुनौती पनि छन् ।

जीवनको पाँच वर्ष स्वयंसेवा गर्नु भनेको एकदम काफ़ी हो । पाँच वर्ष डटेर स्वयंसेवा गरेपछि विश्राम लिनुपर्छ भन्ने मेरो धारणा हो । त्यही ठानेर मैले दोहोर्नुको रहर गरिँ । मैले एक वर्ष अगाडि नै इमानदार नेतृत्वको तयारी गर्नु म दोहोर्नुको उद्देश्य भनेर आफ्नो पार्टीमा भनेको थिएँ । किनकि मैले फेरि दोहोर्नुको चाहँ भने मेरो कामको रिपड अघिल्लो कार्यकाल जस्तो हुँदैन । जुन जोस जौंगर र उत्साह पहिलो कार्यकालमा हुन्छ, दोहोर्नुको तयारी होला भने लाग्दैन । यसमा पनि केही कारण छ : जस्तो कि व्यक्तिको आफ्नो घरपरिवार हुन्छ, व्यवसाय हुन्छ सबैतिरबाट सधैं स्वयंसेवाका लागि फुर्सद मिल्छ भन्ने छैन । आफ्नो व्यवसाय पनि चलाउन पर्‍यो, जनप्रतिनिधि भएर व्यवसाय त चल्दैन । यो पेसा भएको भए दोहोर्नुको पनि चलाइन्थ्यो, आम्दानी पनि गरिन्थ्यो होला, तर यो पेसा हैन आफ्नो ठाउँमा सेवा गर्न पद हो । त्यसैले मैले दोहोर्नुको यही रहन दाबी गरिँ ।

थाहा नगर मकवानपुर जिल्लाको नमुना नगर बन्थ्यो, जिल्लाको उत्कृष्ट स्थानीय तह बन्थ्यो, खासतया के के काम कसरी गर्नुपर्ने रहेछ उत्कृष्ट बन्न ?

मैले उत्कृष्ट हुने होडमा काम गरेको हैन, तर जनप्रतिनिधि हुँदै गर्दा मलाई भित्रैदेखि लागेको कुरा थियो कि, म पाँच वर्ष मात्रै काम गर्छु र पूरै निष्ठापूर्वक गर्छु । यसमा मलाई अन्य राजनीतिक दलहरू, सञ्चारकर्मीहरू, थाहा नगर वासीहरू, र थाहा नगरका कर्मचारीहरूले निकै सहयोग गर्नुभयो । मैले लिइ गरेँ सबैले सघाउनु भयो । र हामी उत्कृष्ट भयौँ । पहिलो बनाउनका लागि हामीले धेरै मेहनत र संघर्ष गर्‍यो, लगातार यसैगरी लड्न सकिन्न त्यसैले पनि म दोहोर्नुको इच्छुक नभएको हो । जस्तो हामीले पढाइमा प्रथम हुन मेहनत गर्नुपर्छ, खेती किसानमा उत्कृष्ट हुन

मेहनत गर्नुपर्छ, जहाँ पनि उत्कृष्ट हुन त मेहनत गर्नुपर्छ, र मेहनत गरे उत्कृष्ट भइन्छ नै । इमानदारीपूर्वक काम गरेको नतिजा हो थाहा नगर उत्कृष्ट हुनु ।

आफूले उत्कृष्ट बनाएको नगरमा आफै फेरि मेयर बनेर बस्न मन लाग्ने ?

हैन, आफूले कति समयका लागि जिम्मेवारी लिएको हो भन्ने कुरा प्रमुख हो । मैले पाँच वर्ष इमानदार भएर काम गर्ने लक्ष्य लिएको थिएँ, अब त्यो समय पूरा भयो । जीवनको एक कालखण्ड मलाई पार्टी र जनताले अवसर दिएका हुन् मैले राम्रो गरेँ भन्दैमा म त्यही रहन लालच राख्नुहुन्न । यसो गर्दा मेरो पेसा, परिवारमा पनि न्याय हुँदैन । स्थानीय तहको जनप्रतिनिधिहरूले आफ्नो पेसा छाडेर सेवा गर्ने हो र एक कालखण्डपछि छोड्ने हो, दोहोर्नुको हैन ।

तपाईंले के के काम गर्नुभयो जसले तपाईंको नगर उत्कृष्ट भयो ?

हामीले मुख्यतः सानासाना कुरामा ध्यान दिएँ । सानो कुरा मिलिहाल्छ नि भनेर हामीले बेवास्ता गर्ने काम गरेँ, साना साना कुरालाई व्यवस्थापन गर्दै आँ । जस्तो कि सेवाग्राहको सेवा लिन आउँदाको असहजताको व्यवस्थापन गर्‍यो । हिजोको दिनमा आफ्नो जनप्रतिनिधिहरू त्यहाँ भएपछि प्रक्रियामै नगए पनि आफ्नो काम हुन्छ भन्नेहरू सेवा लिन आउँथे, र अर्को खाले सबै कागज पुर्‍याउँदा पनि काम सहज हुँदैन, भन्फटिलो हुन्छ भन्ने गुनासा बोकेर आउँथे । हामीले दुबै खालेलाई सम्बोधन गर्‍यो ।

आफ्नो मान्छे छ भनेर सहजै काम खोजेलाई हामीले विधि र प्रक्रियामा ल्यायौँ भने प्रमाण पुर्‍याएर आउनेलाई हामीले तत्काल काम गर्न कर्मचारीहरूलाई पनि अलट गरियो । विकास निर्माणको कुराहरूको पारदर्शिता, सामाजिक संघसंस्थासँगको समन्वय, बजेट कार्यान्वयनको पाटो यावत् छन् । स्थानीय तहका अथाह काम छन् । एउटा मन्त्रीले एउटा विषयगत काम हेरे पुग्छ, तर स्थानीय तहको प्रमुखले शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, कृषि, खेल, यातायात यावत कुरामा ध्यान दिनुपर्छ ।

हामीले सबै पक्षको सानासाना कुरालाई पनि गहन रूपले लिएर अघि बढ्यौँ । सामाजिक सुरक्षा भत्ताको बैङ्किङ प्रणालीबाट मुक्तानी, बेलुजु फर्स्योटको कुराहरू सबैमा पारदर्शिता कायम गर्‍यो । हामी जनप्रतिनिधिहरू फरक पार्टीबाट आएका हुन्छौँ, फरक सोच हुनु स्वाभाविक हो । हामीले सबै काम उपभोक्ता समितिमाफत गर्‍यो । बेलुजु फर्स्योट कडाइसाथ पालना गरेका हौँ । थाहा नगर पूर्वाधारको विकासको कुरा त छँदै छ ।

नीति विधि कायमअनुसार काम गर्न चुनौती भयो कि भएन ?

अवश्य भयो, यो बानी नै परेको छ । देखेको,

थाहा नगर प्रमुख: लवशेर विष्ट

जीवनको पाँच वर्ष स्वयंसेवा गर्नु भनेको एकदम काफ़ी हो । पाँच वर्ष डटेर स्वयंसेवा गरेपछि विश्राम लिनुपर्छ भन्ने मेरो धारणा हो । त्यही ठानेर मैले दोहोर्नुको रहर गरिँ । मैले एक वर्ष अगाडि नै इमानदार नेतृत्वको तयारी गर्नु म दोहोर्नुको उद्देश्य भनेर आफ्नो पार्टीमा भनेको थिएँ । किनकि मैले फेरि दोहोर्नुको चाहँ भने मेरो कामको रिपड अघिल्लो कार्यकाल जस्तो हुँदैन । जुन जोस जौंगर र उत्साह पहिलो कार्यकालमा हुन्छ, दोहोर्नुको तयारी होला भने लाग्दैन ।

हेरेको कुरा हो, कागज नै किन चाहियो, यति गर्दिनु भनेर दबाव आउने गर्दथ्यो पहिले । पुरातन सोचको मेयर, कागज मात्रै खोज्नु भन्ने आरोप पनि आए । फण्डे डेढ वर्ष हामीले चुनौती नै फेस गरेका हौँ । अब नगरमा यसरी भनसुनको आधारमा काम हुने अपेक्षाले आउनेहरू लगभग छैनन् । हामीले सुरु सुरुमा धेरै टाउको दुखाइ सहेर विधिको बानी बसाल्यौँ । थाहा नगरका तत्काल गर्नुपर्ने के के काम बाँकी छन् अब ? धेरै बाँकी नै छन्, मैले सबै सक्ने भन्दैँ म । हामी आउँदा नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन थिएन, सबै वडा कार्यालय भाडामा थिए । अहिले नगरको भव्य प्रशासनिक भवन छ, सबै वडाहरू कार्यालयहरूको आफ्नो भवन छ वडा स्वास्थ्य कार्यालयहरू छन् । पुल पुलेसाहरू, पर्यटन पार्कहरू बनेका छन् । हिउँदे वर्षा नचले बाटाहरू पिच भएका छन्, ठूला राजमार्गहरू विस्तार भएका छन् । यी अन्य पूर्वाधार निर्माणको काम भए, तर हामीले काम सक्यौँ भन्ने

अवस्था छैन । पूर्वाधारको काम एक कार्यकालमा सकिने काम हैन, एउटा पुस्ताले पनि नसक्ने काम हो । आमनागरिकको अपेक्षा पूरा गर्न बाँकी नै छ ।

यो प्रतिनिधिलाई के मेरुमा चाहनुहुन्छ ?

नीति र विधिमा रहेर निष्ठापूर्वक काम गर्नुहोस् सबैको साथ र सफलता अवश्य पाइन्छ भन्नुमा सहज छ । र विशेष गरी निर्वाचनको संघारमा म अब आउने जनप्रतिनिधिलाई भन्दा पनि मतदातालाई भन्नु चाहन्छु कि : हामी निर्वाचनको निकट छौँ, अबको केही दिनमै हामीले आफ्नो अभिभावक छान्दैँ । यो पलमा मेरो एउटै आग्रह छ कि तपाईंले पार्टीभन्दा माथि, जातिभन्दा माथि, भूगोलभन्दा माथि उठेर राम्रो, निष्ठापूर्वक काम गर्ने प्रतिनिधि छान्न सक्नुहोस् । जो भोलिका दिनमा हामीसँगै दुःख-सुखमा रहनुहुनेछ ।

- प्रस्तुति: सञ्चिता दाहाल

समयमै व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्नु ।

थाहा नगरपालिका
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर
पञ्जीकरण रास्ता

जन्म दर्ता बालबालिकाको नैसर्गिक प्रधिकार हो । जन्मेको ३५ दिन भित्रै 'आफ्नो स्थानीय तहमा गई दर्ता गर्नु । जन्म र मृत्यु दर्ताको सूचना परिवारको मुख्य टयपिल्ले र निजको 'प्रवृत्तिस्थितिमा परिवारको उमेर पुगेको टयपिल्ले सूचना दिन सक्छन् । जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो । बसाई सराई जर्दा टयपि आफू मात्र बसाई सरी गए टयपिल्ले र परिवार नै बसाई सरी गए परिवारको मुख्य टयपिल्ले दर्ता गर्नु पर्छ ।

गर्मी मौसममा संक्रामक रोगबाट बचाउ र बचाऔं ।

गर्मी मौसममा मलेरिया, कालाजार, डेंगु, हैजालगायतका विभिन्न संक्रामक रोगहरु फैलिन सक्छन् ।

- संक्रामक रोग फैलाउने भिँगा, लामखुट्टे, भुसुना आदिको नियन्त्रण गरौं ।
- संक्रामक रोगबाट बच्न शुद्ध र उमालेको पानी पिऔं,
- बासी तथा सडेगलेका खाना नखाऔं,
- सरसफाइमा ध्यान दिऔं ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन, २०७९

मतदान हुने मिति: वैशाख ३० गते शुक्रबार
मतदानको समय: बिहान ७ बजेदेखि अपरान्ह ५ बजेसम्म

निर्वाचनसम्बन्धी कुनै प्रश्न, जिज्ञासा वा गुनासो, मतदाता शिक्षासम्बन्धी जानकारी तथा आसन्न स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन, २०७९ को बारेमा सही सूचना एवम् जानकारी प्राप्त गर्न कृपया **टोल फ्री नम्बर ११०२** मा सम्पर्क गर्नुहोस्।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

कण्डम

- कण्डम गर्भालारको लागि पुरुषले प्रयोग गर्ने परिवार नियोजनको एक मात्र अस्थायी साधन हो । यो प्रत्येक पटक यौन सम्पर्क गर्दा सहि तरिकाले प्रयोग गर्नुपर्छ ।
- घर भन्दा बाहिर कामकाज गर्ने व्यक्ति घर फर्कने अघि कण्डम गर्न रहनबाट रोक्न कण्डम एक सरल उपाय हो ।
- यसले गर्भ निरोध र एच. आई. वी. तथा यौन रोगको संक्रमणबाट पनि बचाउछ । कण्डमले दोहोरो सुरक्षा प्रदान गर्छ ।
- यो प्रयोग गरिसकेपछि उचित ढाउँमा व्यवस्थापन गर्नुपर्छ ।
- नजिकको स्वास्थ्य संस्था साथै आफ्नो बढाको महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाबाट पनि नि:शुल्क उपलब्ध हुन्छ ।
- यदि यौन सम्पर्कको बेला कण्डम फुटेमा चाडो भन्दा चाडो १२० छप्टामिन आर्कामिक गर्भ निरोधकको उपाय अपनाउनु पर्छ ।

थाहा नगरपालिका
स्वास्थ्य शाखा
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

परिवार नियोजन

- कनीमा ३ बर्ष जन्मान्तर राज (नक्सा गाएकी ५५ दिन भित्र सुक्ता)
- पहिलो बच्चा छिले पाउन
- कामो समय गर्भ रोक्न
- सन्तानको रहर सुपुत्र

१. अस्थायी साधनहरु

- १.१ आई.यू.सी.डि (कपर टि) : आई.यू.सी.डि महिलाले प्रयोग गर्न लामो अवधिको अस्थायी साधन हो । यो पाठेघरमा राखिन्छ । एकपटक राखेपछि यसले १२ वर्षसम्म गर्भ रहन दिदैन ।
- १.२ इम्प्लाण्ट : इम्प्लाण्ट महिलाको पाखुरामा राखिने परिवार नियोजनको अस्थायी साधन हो । यसले एक पटक लगाएपछि ५ बर्ष सम्म गर्भ रहन दिदैन ।
- १.३ डिपो (३ महिने) सुई : यो सुई लगाएपछि ३ महिना सम्म गर्भ रहन दिदैन ।
- १.४ खान चक्की (पिल्स) : गर्भधारणबाट पूर्णतया सुरक्षित रहनका लागि महिलाले प्रत्येक दिन नवियर्ड खाने चक्की (पिल्स) को सेवन गर्नुपर्छ ।

थाहा नगरपालिका
स्वास्थ्य शाखा
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर

नगरौं विवाहका कुरा: भएको छैन बिस वर्ष पूरा

बालविवाह सामाजिक अपराध हो । बालविवाह नगरौं, नगराऔं ।

बालविवाह कानूनी रूपमा दण्डनीय छ । कानूनको पालना गरौं, गराऔं ।

बालविवाह अन्त्य गरौं ।

बालविवाह गरी शिक्षाबाट वञ्चित नहोऔं ।

बालविवाह गरी धेरैजु हिंसामा नपर्औं ।

बालविवाहका कारण कम उमेरमा गर्भवती भई स्वास्थ्यलाई जोखिममा नपार्ौं ।

बालविवाह गर्नु वा गराउनु सामाजिक अपराध हो र यो दण्डनीय छ । बालविवाह गरे वा गराएको पाइएमा नजिकको प्रहरी/वडा कार्यालय, बालक्लव, बालसञ्जालमा खबर गरौं । बालविवाह रोकोँ, बालबालिकाको सुनौलो भविष्य निर्माणमा आजैदेखि सबै लागौं ।

“सानै छु बढ्न देऊ, विवाह हैन पढ्न देऊ”

थाहा नगरपालिका
सामाजिक विकास शाखा
इन्द्रायणी चौर, मकवानपुर